

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Ollé György ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** felperesnek - dr. Király László ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2009. július 2. napján kelt 7.P.20.455/2009/12. számú ítélete ellen az alperes által 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **megváltoztatja** és a felperes keresetét teljes egészében **elutasítja**.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 1.100.000 (Egymillió-egyszázezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A peres felek közeli hozzátartozók, a felperes az alperes fia. Mindkét peres fél tagja a **cég-1**-nek. A felperes szavazati jogának mértéke jelenleg már az 50 %-ot meghaladja. A kft. - házipénztárán keresztül - huzamosabb ideje jelentős összegű készpénzforgalmat bonyolít. A peres felek a gazdálkodás eredményeként képződő osztalékot nem veszik fel, azt tagi kölcsönként a társaság rendelkezésére bocsátják, majd pedig tagi kölcsön visszafizetéseként - a pénzforgalomtól függően - a házipénztárból fizetik ki. A felek gyakorlata szerint a gazdasági társaság készpénz vagyonával sajátjukként rendelkeznek, és a tagi kölcsön visszafizetéseként felvett összegeket magáncéljaikra fordítják. Gyakran előfordul az is, hogy a pénzmozgások bizonylatolása utólag történik.

Az alperes leánygyermek, a felperes nővére részére segítséget kívánt nyújtani házfelújítása lebonyolítása céljából. Ennek kapcsán került kifizetésre 2007. augusztus 10. és 2007. szeptember 24. napján **személy-1** részére

házfelújítás céljából 10.000.000-10.000.000 Ft összegű kölcsön. Ezen pénzáradással összefüggésben olyan okiratok készültek, mely szerint a felperes **személy-1** részére házfelújítás céljából 10.000.000-10.000.000 Ft összegű kölcsönt nyújtott a gazdasági társasággal szemben fennálló tagi kölcsöne terhére. A kölcsönök visszafizetésének határideje 2008. december 20. és 2010. december 20. napja. A házipénztárból 10.000.000 Ft-ot 2007. augusztus 10. és szeptember 14. napja közötti időszakban az alperes vett fel. A számviteli bizonylatok szerint a pénzösszegek felvevője a felperes volt, aki több alkalommal utólagosan írta alá az okiratokat.

Az alperes 2005-től kezdődően a **cég-1**-ben meglévő üzletrészét több alkalommal felosztotta, és annak részeit átruházta a felperesre.

A peres felek 2009. január 14. napján megállapították, hogy az alperest 2007. évre 54.000.000 Ft osztalék illeti meg, amelyet 2009. február 1-től kezdődően havi egyenlő részletekben jogosult felvenni. A fel nem vett összegek pedig tagi kölcsönként a **cég-1**-nél maradnak.

A peres felek között felmerült több vitás kérdés rendezésére az alperes egyezségi javaslatokat tett, ennek keretében 2009. január 26., január 27. és január 29. napján leveleket írt a felperesnek, illetve a **cég-1** jogi képviselőjének. A levelekben tett javaslatokat a per tárgyat képező 10.000.000 Ft rendezését illetően is.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 10.000.000 Ft és ezen összeg után 2008. december 21. napjától a kifizetésig törvényes mértékű kamatai és perköltség megfizetésére. Keresetét azzal indokolta, hogy nővére lakásfelújításának biztosítása céljából az alperesnek kétszer 10.000.000 Ft összegű kölcsönt nyújtott, amelyből az első 10.000.000 Ft esedékessé vált, amelyet az alperes határidőben nem fizetett vissza. A kölcsöntartozás tényének alátámasztására az alperes leveleire hivatkozott.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a felperestől nem kért és nem is kapott kölcsönt. A kölcsönszerződés a felperes és leánygyermeke között jött létre, annak csupán technikai lebonyolításában vett részt. A magánleveleiben foglalt nyilatkozatok csupán egyezségi ajánlatnak minősülnek, amelyeket a felperes nem fogadott el, így azokra jogot nem alapíthat. A **cég-1**-ben meglévő tulajdonrészei átruházására és a kialakult gazdálkodásra tekintettel a felek között sokrétű, bonyolult elszámolási jogviszony áll fenn, amelynek megítélésénél, elbírálásánál az általa nyújtott szolgáltatások értéke nem hagyható figyelmen kívül. Az alperes bírói felhívást követően sem terjesztett elő ezzel kapcsolatban sem beszámítási kifogást, sem viszontkeresetet, és bizonyítási kérelmet sem jelölt meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 10.000.000 Ft és ezen összeg után 2009. április 5. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A pereszes alperest kötelezte perköltség megfizetésére is. Kifejtette, hogy a perben

felmerült bizonyítékok egybevetéséből az a következtetés vonható le, hogy a peres felek között kölcsönszerződés nem jött létre. Erről a felek egyezően nyilatkoztak, a felperes is elismerte, hogy az okirat szerint a kölcsönvevő a nővére, míg az alperes lényegében „garanciát vállalt a visszafizetésre”. Ebből következik, hogy kölcsönszerződés hiányában az alperesnek visszafizetési kötelezettsége sem lehet. Az alperes azonban sem egyszerű, sem pedig készfizető kezességet nem vállalt és tartozásátvállalás sem történt, ilyen utóbbi szerződésre akár szóbeli, akár írásbeli megállapodás létrejöttét egyébként egyik fél sem állította. E jogcímen az alperes marasztalására nem kerülhetett sor, ugyanakkor miután a peres felek társasági és magánjogi jogviszonya a felek és a társaság gazdálkodása szinte elkülöníthetetlené vált, a természetes személyek közötti magánjogi jogviszonyok pontos tartalma és azok jogi minősítése bizonytalan, így kiemelt jelentőséget tulajdonított a perben az alperes leveleinek. E levelekben sajátjaként ismerte el kétszer 10.000.000 Ft összegű tartozást. Annyiban helytálló az alperes érvelése, hogy a fennálló tartozása rendezésére tett javaslatok egyezségi ajánlatnak minősülnek, azonban a felperes ezeket nem fogadta el. Így szerződésnek az nem tekinthető, ezáltal az alperes elismert tartozása nem szűnt meg. Az alperes bírói felhívásra nem érvényesített igényt az üzletrész adásvételi szerződésekből eredően és nem nyert bizonyítást az sem, hogy az elismert tartozása összegét vagyoni értékű jogok átruházásával teljesítette. Ezért a Ptk. 242. § /2/ bekezdésére tekintettel marasztalta az alperest a kereseti kérelemben írt eltérő késedelmi kamat fizetési kötelezettség meghatározása mellett.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását. Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a peres felek között sem kölcsönszerződés, sem kezesi szerződés nem jött létre és tartozásátvállalás sem történt, ami az alperes visszafizetési kötelezettségét megalapozná. Arra a következtetésre is helyesen jutott, hogy a felek által kialakított gyakorlat szerint a gazdasági társaság készpénz vagyonával a tagok sajátjukként rendelkeztek, és a felvett összegeket saját céljaikra fordították. Ezt a jogát a felperes is mindaddig gyakorolta, amíg a társaságban többségi tulajdont nem szerzett. 2009. elejétől a korábbi gyakorlat megszűnt, a felperes a társaság ügyeinek intézéséből az alperest folyamatosan igyekezett kizárni. Az elsőfokú eljárás adatai egyértelműen alátámasztották, hogy kölcsönszerződés nem a peres felek között jött létre, míg a felek közötti bonyolult elszámolási kérdések tisztázására az alperes kérte **személy-2** ügyvéd tanúkénti meghallgatását, aki mind a társaság, mind a család jogi ügyeit intézi. A felperes azonban az ügyvédnek a titoktartás alóli felmentést nem adta meg, így megakadályozta az alperes által hivatkozott tényállás tisztázását.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott rendelkezései helybenhagyását kérte, annak mindenben helyes indokai alapján. Hivatkozott arra, hogy a peres eljárás során az a körülmény bírt jogi relevanciával, hogy a felperes és testvére **személy-1** között létrejött kölcsönszerződés alapján a pertárgyát képező összeget ténylegesen az alperes vette át a szerződésre történő

utalással a felek tagsági jogviszonya által érintett **cég-1** házipénztárából, ezáltal a hivatkozott kötelmi jogviszony az alperes és a felperes között jött létre. Figyelemmel arra,

hogy a kölcsönszerződésben ügyletkötő félként feltüntetett **személy-1** nem részesült az alperes által bizonyítottan átvett pénzösszegeből, az alperes volt köteles helytállni a részére átadott összeg visszafizetése tekintetében. A tanúvallomások alapján megállapítható, hogy az alperes a felperesi tagi kölcsön terhére vette fel a per tárgyát képező pénzösszeget, a peres felek között létrejött és a tanúk által is ismert megállapodás alapján. Tartozását az alperes a peres eljárás során csatolt leveleiben is megerősítette, ugyanakkor az alperesnek a kereset jogalapjára tett észrevételei nem nyertek bizonyítást és felhívás ellenére sem terjesztett elő bizonyítási indítványt az általa hivatkozott és rendelkezésére álló tagi kölcsönök, illetőleg üzletrész átruházások elszámolása tekintetében, továbbá viszontkeresettel és beszámítási kifogással sem élt az eljárás során.

A fellebbezés **alapos**.

Egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon ténymegállapításával, hogy a **cég-1** vagyona és a házipénztárba befolyt készpénz felett a peres felek teljesen szabadon rendelkeztek, azt sajátjukként kezelték és a pénzfelvételek dokumentálása nem a számviteli szabályoknak megfelelően történt. E gyakorlat évek óta folyó gyakorlat volt a peres felek egymás közötti jogviszonyában. Ugyancsak egyetért azzal a megállapítással is, hogy a peres felek saját személyes nyilatkozataiból következően kölcsönszerződés, valamint egyszerű, vagy készfizető kezesi szerződés peres felek közötti létrejött és az alperes felperes által nyújtott kölcsön visszafizetéséért való tartozásátvállalása sem állapítható meg. Mindebből következően a felperes az általa érvényesített jogcímen megalapozott követelést az alperessel szemben nem érvényesíthet.

Eltérő a másodfokú bíróság jogi álláspontja azonban az alperes által különböző levelekben tett nyilatkozatainak jogi értékelése tekintetében. A tartozáselismerés - ahogyan azt a Ptk. 242. § /2/ bekezdése is rögzíti - a tartozás jogcímét nem változtatja meg, nem hoz létre a korábbi jogalaptól független új kötelezettségvállalást, ezért magának a tartozásnak a jogcímét, vagyis az érvényesíteni kívánt jogot a felperesnek a keresetben meg kell jelölnie (EBH 2001/411. számú eseti döntés). A fél nyilatkozatához a tartozáselismerés következményei csak akkor fűződhetnek, ha a tartozás elismerése magyarázatot nem igénylő módon kifejezetten és félreérthetetlenül történik (EBH 2000/309. számú eseti döntés). Az alperes által tett és az elsőfokú bíróság által értékelt nyilatkozatok e követelménynek nem felelnek meg, és az nem azonosítható a felperesi kereseti kérelemben egyértelműen és határozottan megjelölt kölcsön kötelelemmel sem. Az alperes - tartalmát tekintve pénzösszegek nagyságrendjére utalással, valamilyen tartozás fennállása tekintetében tett - nyilatkozatai jogcímet egyértelműen nem igazolnak, sőt az alperesi levelekből és a perben felmerült egyéb bizonyítékokból arra a következtetésre lehet jutni, hogy e nyilatkozatait az alperes valamiféle komplex elszámolási kérdés körében kívánta érvényesíteni a felperessel szemben. Az is tényként állapítható meg - mint arra az elsőfokú bíróság is rámutatott -, hogy az alperes nyilatkozatait egyezségi javaslatként tette, azaz valamire tekintettel, vagy

peres felek közötti komplex jogviszonyokban, bizonyíték azért nem állt rendelkezésre a peres eljárás során, mert a felperes az ügyvédi titoktartás alóli felmentés megtagadásával megakadályozta **személy-2** ügyvéd tanúkénti meghallgatását, aki nyilatkoztatását az alperes saját tényállításainak alátámasztására kérte. Másrészt az alperes beszámítási kifogása, illetve viszontkeresete hiányában a bíróság érdemben az alperes elszámolással összefüggő igényeit vizsgálni nem tudta. Ilyen körülmények között a valamilyen elszámolás keretében és arra tekintettel előterjesztett elismerő nyilatkozat a Ptk. 242. § /2/ bekezdése szerinti klasszikus tartozáselismerő nyilatkozatnak nem tekinthető. A perben felmerült, eddig rendelkezésre álló bizonyíték mellett az sem állapítható meg kétséget kizáró módon, hogy jelenleg az alperesi nyilatkozatban szereplő - és jogcím megjelölése hiányában konkrétabban egyebekben nem beazonosítható -, elszámolási igény keretében előterjesztett nyilatkozatban foglalt tartozás jelenleg fennáll-e vagy sem. Ez utóbbi kérdésben a bíróság akkor tudott volna megalapozottan állást foglalni, ha a peres felek perbe hozzák a jelen eljárással nem érintett komplex jogvitájukat, és a rendelkezésre álló lehetséges bizonyítás lefolytatását a felek perbeli nyilatkozataikkal nem akadályozzák.

Fentiekre azonban nem került sor, így a rendelkezésre álló adatok alapján az alperesi levelekben tett nyilatkozatokból nem következik a felperesi kereseti kérelemben állított (kölcson)tartozás, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét teljes egészében elutasította. Az elsőfokú ítélet megváltoztatása folytán a felperes mind az első-, mind a másodfokú eljárásban peresztes lett, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján első- és másodfokú eljárási költség megfizetésére is köteles, melynek összege áll a másodfokú bíróság által a 32/2003. (VIII 22.) IM számú rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ pontja, /5/ és /6/ bekezdése alapján megállapított, az alperesi jogi képviselő alanyi ÁFA mentességére tekintettel forgalmi adót nem tartalmazó, az alperesi jogi képviselő munkájával azonban arányban álló 300.000 Ft elsőfokú és 200.000 Ft másodfokú ügyvédi munkadíjból, tovább az alperes által a fellebbezésére lerótt 600.000 Ft összegű fellebbezési eljárási illetékből.

Szeged, 2010. február 22. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró